EL

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

ΓΝΩΜΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ

της 14ης Οκτωβρίου 2010

σχετικά με τη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου για την έκδοση καλυμμένων αξιογράφων από πιστωτικά ιδρύματα

(CON/2010/73)

Εισαγωγή και νομική βάση

Στις 13 Σεπτεμβρίου 2010 η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έλαβε αίτημα του κυπριακού Υπουργείου Οικονομικών για τη διατύπωση γνώμης αναφορικά με σχέδιο νόμου περί καλυμμένων αξιογράφων (εφεξής το «σχέδιο νόμου»).

Η αρμοδιότητα της ΕΚΤ για τη διατύπωση γνώμης βασίζεται στα άρθρα 127 παράγραφος 4 και 282 παράγραφος 5 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στο άρθρο 2 παράγραφος 1 τρίτη, πέμπτη και έκτη περίπτωση της απόφασης 98/415/ΕΚ του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1998 σχετικά με τη διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας με τις εθνικές αρχές για τα σχέδια νομοθετικών διατάξεων[1], δεδομένου ότι το σχέδιο νόμου περιέχει διατάξεις που αφορούν την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ), συστήματα συμψηφισμού και πληρωμών, καθώς και κανόνες που εφαρμόζονται σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, στο βαθμό που επηρεάζουν ουσιωδώς τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και αγορών**.** Η παρούσα γνώμη εκδόθηκε από το διοικητικό συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 17.5 πρώτη πρόταση του εσωτερικού κανονισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

1. Σκοπός του σχεδίου νόμου και περιγραφή των ρυθμίσεών του

Σκοπός του σχεδίου νόμου είναι η θέσπιση της νομικής βάσης για την έκδοση στην Κύπρο καλυμμένων αξιογράφων που συνάδουν με τη νομοθεσία της Ένωσης[2]. Συνακολούθως, το σχέδιο νόμου, ευθυγραμμιζόμενο προς τη διεθνή νομοθετική πρακτική, ρυθμίζει, μεταξύ άλλων: α) την επιλεξιμότητα των εκδοτών καλυμμένων αξιογράφων (στην έννοια «επιλέξιμος εκδότης» εμπίπτει κάθε πιστωτικό ίδρυμα που έχει συσταθεί στην Κύπρο, περιλαμβανομένων των συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων)[3], β) την επιλεξιμότητα των περιουσιακών στοιχείων, κύριων ή συμπληρωματικών, που πρόκειται να

1 ΕΕ L 189 της 3.7.1998, σ. 42.

2 Οδηγία 2009/65/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για τον συντονισμό των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων σχετικά με ορισμένους οργανισμούς συλλογικών επενδύσεων σε κινητές αξίες (ΟΣΕΚΑ) (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 302 της 17.11.2009, σ. 32) και οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006 σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1) (εφεξής η «οδηγία CRD»).

3 Άρθρο 6 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου.

συναποτελούν το χαρτοφυλάκιο περιουσιακών στοιχείων του καλύμματος[4], γ) την εγγραφή, στην Κύπρο, καλυμμένων αξιογράφων αλλοδαπών εκδοτών (σε περίπτωση διασυνοριακής συγχώνευσης που συνεπάγεται την απορρόφηση πιστωτικού ιδρύματος-εκδότη που έχει συσταθεί σύμφωνα με το δίκαιο χώρας του ΕΟΧ από άλλο πιστωτικό ίδρυμα που έχει συσταθεί στην Κύπρο)[5], δ) το πρότυπο έκδοσης καλυμμένων αξιογράφων (τα καλυμμένα αξιόγραφα θα εξακολουθούν να εμφανίζονται, διακριτά, στη λογιστική κατάσταση του εκδότη και δεν θα μεταβιβάζονται σε φορέα ειδικού σκοπού)[6], ε) την εγγραφή και την εποπτεία των επιλέξιμων εκδοτών και των καλυμμένων αξιογράφων (εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της ΚΤΚ, εφόσον ο εκδότης είναι τράπεζα, και στην αρμοδιότητα της Υπηρεσίας Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών, εφόσον ο εκδότης είναι συνεργατικό πιστωτικό ίδρυμα), και στ) την επίδραση των διαδικασιών αφερεγγυότητας επί των δικαιωμάτων των κατόχων καλυμμένων αξιογράφων και την προνομιακή μεταχείριση των τελευταίων (σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εκδότη οι κάτοχοι καλυμμένων αξιογράφων πρόκειται να ικανοποιούνται προνομιακά από το προϊόν της ρευστοποίησης του καλύμματος έναντι όλων των πιστωτών της εκδότριας τράπεζας, εξασφαλισμένων ή μη)[7].

2. Γενικές παρατηρήσεις

2.1 Η ΕΚΤ χαιρετίζει το σχέδιο νόμου και, ιδίως, τη διεξοδική και βασισμένη σε κανόνες προσέγγιση που αυτό ακολουθεί· η εν λόγω προσέγγιση αντικατοπτρίζει την κοινή επιδίωξη της αιτούσας αρχής και της ΚΤΚ για θέσπιση ενός άρτιου νομικού πλαισίου, το οποίο να επιτρέπει σε πιστωτικά ιδρύματα που έχουν συσταθεί στην Κύπρο να εκδίδουν καλυμμένα αξιόγραφα που συνάδουν με τις οδηγίες ΟΣΕΚΑ και CRD, υπό όρους και προϋποθέσεις αντίστοιχες προς εκείνες που ισχύουν για πιστωτικά ιδρύματα που έχουν συσταθεί σε άλλα κράτη μέλη της Ένωσης. Ταυτόχρονα, η ΕΚΤ υπογραμμίζει το σημαίνοντα ρόλο που διαδραματίζουν τα καλυμμένα αξιόγραφα της Ένωσης στις χρηματοπιστωτικές αγορές της Ένωσης, τις ειδικές προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου αυτά να τυγχάνουν προνομιακής μεταχείρισης κατά το παράρτημα VI της οδηγίας CRD και τη σημασία της ύπαρξης σαφών νομικών κανόνων, με τις αρμόδιες αρχές να διατηρούν πάντως κάποια περιθώρια διακριτικής ευχέρειας, ενόψει της αξιολόγησης της ασφάλειας, της ρευστότητας και της διαφάνειας των καλυμμένων αξιογράφων, τόσο από την άποψη της δυνητικής τους επιλεξιμότητας για τη διενέργεια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος όσο και από την ευρύτερη οπτική της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

2.2 Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην εισαγωγή του επεξηγηματικού σημειώματος, οι εθνικές αρχές θα συμπληρώσουν τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου με τη θέσπιση οδηγίας της ΚΤΚ, η οποία επί του παρόντος αποτελεί αντικείμενο διαδικασίας διαβούλευσης σε εθνικό επίπεδο. Η οδηγία πρόκειται, μεταξύ άλλων, να διευθετήσει ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση της επάρκειας και της

4 Άρθρο 2 (ορισμός της έννοιας «περιουσιακό στοιχείο») σε συνδυασμό με το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο δ) και το άρθρο 18 παράγραφος 2 του σχεδίου νόμου. Τα κριτήρια συμμόρφωσης των καλυμμένων αξιογράφων με την οδηγία CRD θα αποτελούν αντικείμενο της οδηγίας της ΚΤΚ η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 2.2 της παρούσας γνώμης.

5 Άρθρο 14 παράγραφος 4 του σχεδίου νόμου.

6 Άρθρο 14 παράγραφος 1, σε συνδυασμό με το άρθρο 18, παράγραφοι 1, 2 και 5 έως 7 του σχεδίου νόμου.

7 Άρθρα 40 παράγραφοι 5 και 6, 41 και 43 παράγραφος 1 του σχεδίου νόμου.

ποιότητας του καλύμματος, τη συμμόρφωση των καλυμμένων αξιογράφων με την οδηγία CRD και τις υποχρεώσεις κοινοποίησης πληροφοριών που υπέχουν οι εκδότες. Η οδηγία δεν έχει ακόμη υποβληθεί στην ΕΚΤ για διαβούλευση. Λαμβανομένης υπόψη της σημασίας των ζητημάτων που πρόκειται να διευθετηθούν με την οδηγία για την ουσιαστική αξιολόγηση της ασφάλειας, της ρευστότητας και της διαφάνειας των καλυμμένων αξιογράφων που θα εκδίδουν πιστωτικά ιδρύματα στην Κύπρο, η ΕΚΤ θα διατυπώσει τις παρατηρήσεις της επί των συναφών πτυχών του προτεινόμενου νομικού και κανονιστικού πλαισίου, όταν η οδηγία υποβληθεί σε εκείνη για διαβούλευση.

2.3 Η ενότητα του σχεδίου νόμου υπό τον τίτλο «Ποικίλες Διατάξεις» προβλέπει εξαιρέσεις από την εφαρμογή συγκεκριμένων άρθρων ή μερών των Νόμων περί Εταιρειών, περί Τραπεζικών Εργασιών και περί Συνεργατικών Εταιρειών[8]. Εξάλλου, όπως αναφέρεται στο επεξηγηματικό σημείωμα, προϋπόθεση για την εφαρμογή συγκεκριμένων άρθρων του σχεδίου νόμου, περιλαμβανομένων των σχετικών με την άσκηση του προτεινόμενου δικαιώματος των κατόχων αξιογράφων για αναγωγή στην περιουσία του εκδότη σε περίπτωση αφερεγγυότητας του τελευταίου, αποτελεί η τροποποίηση άλλων σχετικών νόμων. Εντούτοις, ούτε οι απαιτούμενες τροποποιήσεις του Νόμου περί Τραπεζικών Εργασιών[9] (που αναφέρονται ρητά στο επεξηγηματικό σημείωμα) ούτε οι εξυπακουόμενες κατά την ΕΚΤ τροποποιήσεις των Νόμων περί Ακίνητης Ιδιοκτησίας[10] και περί Μεταβίβασης Τραπεζικών Εργασιών και Εξασφαλίσεων[11] υποβλήθηκαν στην ΕΚΤ για διαβούλευση. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η παρούσα γνώμη δεν αξιολογεί όλες τις παραμέτρους της μελλοντικής εφαρμογής του σχεδίου νόμου στην Κύπρο ούτε τη διάδρασή του με άλλα συναφή κυπριακά νομοθετικά κείμενα, η οποία ενδέχεται να επηρεάσει τα δικαιώματα των κατόχων αξιογράφων, ιδίως έναντι των εκδοτών καλυμμένων αξιογράφων που διέπονται από το κυπριακό δίκαιο.

3. Ειδικές παρατηρήσεις

Το σχέδιο νόμου αναθέτει στην ΚΤΚ και την Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών (ΥΕΑΣΕ) την εποπτεία των επιλέξιμων εκδοτών και καλυμμένων αξιογράφων. Προκειμένου η ΚΤΚ και η ΥΕΑΣΕ να είναι σε θέση να ασκούν αποτελεσματικά τα καθήκοντά τους σχετικά με την εγγραφή στο μητρώο και την εποπτεία, είναι απαραίτητο να διαθέτουν επαρκές ανθρώπινο δυναμικό και υλικούς πόρους, πέραν του δυναμικού και των πόρων που η ΚΤΚ διαθέτει για την άσκηση των σχετικών με το ΕΣΚΤ καθηκόντων της. Εν προκειμένω η ΕΚΤ σημειώνει ότι το σχέδιο νόμου παρέχει τη δυνατότητα στην ΚΤΚ και την ΥΕΑΣΕ να απαιτούν από τα πιστωτικά ιδρύματα την καταβολή τελών[12], προβλέπει δε επίσης την καταβολή αμοιβής για την επιθεώρηση των μητρώων εγκεκριμένων ιδρυμάτων και καλυμμένων αξιογράφων[13]. Επιπλέον, λαμβανομένης υπόψη της διακριτής εποπτείας τραπεζών και συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων, η ΕΚΤ θεωρεί αναγκαία τη στενή συνεργασία ΚΤΚ και ΥΕΑΣΕ,

8 Άρθρα 74 και 75 του σχεδίου νόμου.

9 Νόμος 66(Ι)/1997, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Παράρτημα Ι Μέρος (Ι), αριθ. 3168 της 18.7.1997.

10 Κεφάλαιο 224.

11 Νόμος 64(Ι)/1997, Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας, Παράρτημα Ι Μέρος (Ι), αριθ. 3168 της 18.7.1997.

υπό την ιδιότητά τους ως εποπτικών αρχών, προκειμένου να διασφαλίζεται η εφαρμογή ίδιων ουσιαστικών προτύπων για την εγγραφή στο μητρώο και την εποπτεία επιλέξιμων εκδοτών και καλυμμένων αξιογράφων στην Κύπρο, ανεξαρτήτως της οργανωτικής μορφής των εκδοτών ως τραπεζών ή ως συνεργατικών πιστωτικών ιδρυμάτων.

Η παρούσα γνώμη θα δημοσιευτεί στο δικτυακό τόπο της ΕΚΤ.

Φρανκφούρτη, 14 Οκτωβρίου 2010.

[υπογραφή]

Ο πρόεδρος της ΕΚΤ

Jean-Claude TRICHET

12 Άρθρο 71 του σχεδίου νόμου.

13 Άρθρα 5 παράγραφος 2 και 12 παράγραφος 2 του σχεδίου νόμου, αντίστοιχα.